

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	4Tdo/12/2016
Identifikačné číslo spisu:	3808010664
Dátum vydania rozhodnutia:	12.12.2017
Meno a priezvisko:	JUDr. Martin Piovartsy
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2017:3808010664.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí konanom 12. decembra 2017 v Bratislave, v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Martina Piovartsyho a sudcov JUDr. Pavla Farkaša a JUDr. Štefana Harabina, v trestnej veci proti obvinenému M. C., pre obzvlášť závažný zločin nedovolenej výroby omamných a psychotropných látok, jedov alebo prekurzorov, ich držanie a obchodovanie s nimi podľa § 172 ods. 1 písm. c), ods. 2 písm. c) Tr. zák., s poukazom na § 138 písm. b), písm. j) Tr. zák., o dovolaní obvineného podanom prostredníctvom obhajcu JUDr. Jozefa Hurtiša proti rozsudku Krajského súdu v Trenčíne zo 17. januára 2012, sp. zn. 2 To 114/2010, takto

rozhodol:

Podľa § 382 písm. c) Tr. por. dovolanie obvineného M. C. s a o d m i e t a.

Odôvodnenie

Okresný súd Prievidza rozsudkom z 10. septembra 2010, sp. zn. 2 T 205/2008, uznal obvineného za vinného z obzvlášť závažného zločinu nedovolenej výroby omamných a psychotropných látok, jedov alebo prekurzorov, ich držanie a obchodovanie s nimi podľa § 172 ods. 1 písm. c), ods. 2 písm. c) Tr. zák., s poukazom na § 138 písm. b), písm. j) Tr. zák., na skutkovom základe, že

dňa 23.4.2008 v poobedňajších hodinách v T. v byte na ul. U. V. X/X, predal Y. J. za 1 000,- Sk 2 ks allobalových skladačiek, pričom jedna z nich obsahovala metamfetamín s hmotnosťou 0,0372 g koncentrácie 98,5 % hmotnostných, čo zodpovedalo jednej dávke konzumného balenia a druhá skladačka obsahovala metamfetamín s hmotnosťou 0,216 g koncentrácie 90 % hmotnostných, čo predstavovalo 4 až 8 obvykle jednorazových dávok,

dňa 23.4.2008 v poobedňajších hodinách na cestnej komunikácii na výjazde z T. na odbočke smerom na Q. za prevádzkou P. predal R. L. za sumu 1 200,- Sk v plastovej zatavenej injekčnej striekačke metamfetamín s hmotnosťou 0,3694 g koncentrácie 99 % hmotnostných, čo predstavovalo 7 až 15 obvykle jednorazových dávok,

dňa 23.4.2008 v poobedňajších hodinách v T. na Ulici Q. vo vchode bytového domu predal za nezistenú sumu R. F. v plastovej zatavenej injekčnej striekačke metamfetamín s hmotnosťou 0,6525 g

koncentrácie 98,5 % hmotnostných, čo predstavovalo 13 až 26 obvykle jednorazových dávok, 2T 205/2008,

v presne nezistenom čase od 10.9.2007 až do dňa 23.4.2008 minimálne päťkrát na presne nezistenom mieste v okrese T. odpredal M. L. v injekčných zatavených striekačkách metamfetamín, za uvedený odpredaj získal spolu najmenej 5 000,- Sk,

dňa 23.4.2008 v poobedňajších hodinách v T. na Q. ulici vo vchode bytového domu odpredal M. L. za sumu 1 000,- Sk v plastovej zatavenej striekačke metamfetamín o hmotnosti 0,2602 g koncentrácie 91,5 % hmotnostných, čo zodpovedalo 5 až 10 obvykle jednorazovým dávkam a inzulínovú striekačku s 0,05 ml roztoku metamfetamínu, čo zodpovedalo obvykle jednorazovej dávke,

príčom metamfetamín je podľa zákona č. 139/98 Z. z. o omamných látkach, psychotropných látkach a prípravkoch v znení neskorších predpisov zaradený do II. skupiny psychotropných látok.

Za to mu uložil podľa § 172 ods. 2, § 38 ods. 4, § 37 písm. m) Tr. zák. trest odňatia slobody v trvaní 11 (jedenásť) rokov a 8 (osem) mesiacov a podľa § 48 ods. 3 písm. b) Tr. zák. obvineného pre výkon trestu zaradil do ústavu s maximálnym stupňom stráženia. Podľa § 76 ods. 1, § 78 ods. 1 Tr. zák. mu zároveň uložil ochranný dohľad v trvaní 1 (jeden) rok.

Na podklade odvolania obvineného Krajský súd v Trenčíne (ďalej len „krajský súd“) rozsudkom zo 17. januára 2012, sp. zn. 2 To 114/2010, podľa § 321 ods. 1 písm. d), písm. e), ods. 3 Tr. por. zrušil napadnutý rozsudok vo výroku o treste a spôsobe jeho výkonu, a na základe § 322 ods. 3 Tr. por. obvinenému podľa § 172 ods. 2, § 38 ods. 2 Tr. zák. uložil trest odňatia slobody v trvaní 10 (desať) rokov so zaradením podľa § 48 ods. 3 písm. b) Tr. zák. na výkon trestu do ústavu s maximálnym stupňom stráženia.

Obvinený proti rozsudku krajského súdu podal prostredníctvom obhajcu dovolanie (doručené Okresnému súdu Prievidza 15. augusta 2013), ktoré bolo uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) z 29. januára 2014, sp. zn. 1 Tdo 62/2013, podľa § 382 písm. c) Tr. por. odmietnuté, pretože neboli splnené dôvody dovolania podľa § 371 Tr. por. Obvinený uplatnil dovolacie dôvody podľa § 371 ods. 1 písm. c), písm. d), písm. h), písm. i) Tr. por., teda že bolo zásadným spôsobom porušené jeho právo na obhajobu; hlavné pojednávanie alebo verejné zasadnutie bolo vykonané v jeho neprítomnosti, hoci na to neboli splnené zákonné podmienky; trest mu bol uložený mimo zákonom ustanovenej trestnej sadzby alebo taký druh trestu, ktorý zákon za prejednávaný trestný čin nepripúšťa; a rozhodnutie je založené na nesprávnom právnom posúdení zisteného skutku alebo na nesprávnom použití iného hmotnoprávneho ustanovenia. Uvedené dovolacie dôvody obsahovo vymedzil s poukazom na to, že v prípravnom konaní mu bola odopretá konfrontácia a bol zamietnutý návrh na vyšetrovanie duševného stavu svedkov napriek dôvodným pochybnostiam o ich duševnom a psychickom stave, keďže boli silnými konzumentmi drog, čo mohlo mať vplyv na ich dôveryhodnosť. Ich výpovede boli v konaní zásadné. Výpoveď svedka L. nebola na hlavnom pojednávaní vykonaná, hoci to žiadal, ale súd vychádzal len z výpovede tohto svedka z prípravného konania, čo nie je dostačujúce pre objektívny záver pri rozhodovaní. Bolo porušené právo obvineného vyjadriť sa ku všetkým dôkazom. Bol odsúdený v neprítomnosti, keďže 17. januára 2012 bol pracovne v zahraničí a pojednávania sa nemohol zúčastniť. Trest bol neprimerane prísny a znamená len neprimeranú represiu. Obvinený v samostatnom podaní dovolanie doplnil o dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. g) Tr. por., ktorý však nebol predmetom vecného prieskumu najvyššieho súdu s ohľadom na to, že bol uplatnený v rozpore s ustanovením § 373 Tr. por., teda podaním, ktoré nebolo urobené prostredníctvom obhajcu.

V poradí druhé dovolanie proti rozsudku krajského súdu obvinený podal sám podaním doručeným Okresnému súdu Prievidza 27. novembra 2014. Uplatnil dovolacie dôvody podľa § 371 ods. 1 písm. b), písm. c), písm. i), písm. g) Tr. por. Následne dovolanie v zmysle § 373 ods. 1 Tr. por. podal prostredníctvom obhajcu (podanie doručené okresnému súdu 11. februára 2015), pričom zotrval už len na dovolacích dôvodoch podľa § 371 ods. 1 písm. c), písm. g) a písm. i) Tr. por., ktoré i riadne

zdôvodnil. Dovolanie obvinený následne doplnil viacerými podaniami urobenými samostatne i prostredníctvom obhajcu (doplnenie dovolania datované 14. mája 2015, ďalšie datované 19. júna 2015, 11. augusta 2015, 8. októbra 2015, 11. februára 2016), v rámci ktorých dovolacie dôvody rozšíril aj o dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. d) Tr. por.

Dovolacie dôvody v jednotlivých podaniach obsahovo vymedzil nasledovne :

Dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. c) Tr. por., teda zásadné porušenie práva na obhajobu, podľa obvineného tkvel v tom, že výsluchy svedka M. L. v prípravnom konaní boli vykonané v neprítomnosti jeho obhajcu. Išlo o výsluchy z 23. apríla 2008, z 24. apríla 2008 o 17:40 hod. a z 25. apríla 2008. Výsluch z 24. apríla 2008 o 23:10 hod. bol vykonaný síce v prítomnosti obhajcu obvineného, avšak svedok sa len odvolal na svoje dve predošlé výpovede, čo je v zmysle judikatúry (R 81/2003 - III) procesne neakceptovateľné. Všeobecné sudy opreli svoje závery o vine o tieto procesne chybné výpovede napriek tomu, že tieto boli v konaní dôležité, keďže vyšetrovateľka na ich základe sprísnila právnu kvalifikáciu posudzovaného skutku o § 138 písm. b) Tr. zák. Ako dôkaz môže slúžiť len výsledok takého úkonu, ktorý bol vykonaný za kontradiktórnych podmienok, teda že aspoň raz v priebehu procesu bol prítomný obhajca obvineného, čo v tomto prípade splnené nebolo.

Naplnenie dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. d) Tr. por., teda že hlavné pojednávanie alebo verejné zasadnutie bolo vykonané v neprítomnosti obvineného, hoci na to neboli splnené zákonné podmienky, dovolateľ videl v tom, že 17. januára 2012 krajský súd otvoril pojednávanie bez prítomnosti obvineného na základe toho, že mu bol predložený doklad od obhajcu JUDr. Marcela Péliho, ktorý mal byť súhlasom obvineného s konaním pojednávania v jeho neprítomnosti. Tento doklad obvinený nepísal a nepodpísal. Ide očividne o podvod, na základe ktorého bolo zlegalizované otvorenie pojednávania.

V rámci uvedeného dovolacieho dôvodu obvinený namietal i vykonanie hlavného pojednávania v jeho neprítomnosti bez splnenia podmienok podľa § 252 ods. 2 Tr. por., keď nebol zákonným spôsobom upozornený na možnosť vykonať hlavné pojednávanie v jeho neprítomnosti, bez splnenia poučovacej povinnosti súdu so všetkými náležitosťami.

Dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. g) Tr. por., teda že rozhodnutie je založené na dôkazoch, ktoré neboli súdom vykonané zákonným spôsobom, mal podľa dovolateľa súvisieť s postupmi polície, ktoré sa dajú hodnotiť ako nezákonné. Vyšetrovateľ npor. Y. V. začal 23. apríla 2008 trestné stíhanie vo veci (pri neznámom páchatelovi) a následne podal návrh na vydanie príkazu na vykonanie domovej prehliadky s odôvodnením, že z uvedeného skutku je podozrivý obvinený M. C., čo malo vyplývať z doterajšieho šetrenia v danej veci za využitia prostriedkov ITP a OPČ. Vyšetrovateľ teda disponoval konkrétnymi informáciami o podozrivej osobe a mieste páchania trestnej činnosti, o čom svedčí aj skutočnosť, že policajti presne vedeli, kedy a koho majú na jednotlivých miestach zadržať a predviesť, čo je zrejmé z výpovedí svedkov. Takýto postup treba hodnotiť ako sledovanie osôb a vecí bez príkazu prokurátora podľa § 113 ods. 2 Tr. por. Navyše príslušníci Policajného zboru pri zaistení drog u jednotlivých svedkov postupovali podľa zákona č. 171/1993 Z. z. o Policajnom zbore (ďalej len „zákon č. 171/1993 Z. z."), teda nie v súlade so zákonom a rozhodovacou činnosťou najvyššieho súdu (napr. 3 To 35/2010). Zhrnul, že k pochybeniu v policajnom postupe došlo tým, že policajti nemali súhlas prokurátora na sledovanie podľa § 113 Tr. por., zadržali dôkaz u svedkov podľa zákona č. 171/1993 Z. z., a obvineného a svedkov predviedli podľa § 17 ods. 1 zákona č. 171/1993 Z. z., pričom ich vypočúvali ako svedkov, nie ako občanov podávajúcich vysvetlenie. S poukazom na rozhodnutia najvyššieho súdu sp. zn. 2 Tdo 28/2012 a 2 Tdo 37/2011, ako aj R 47/2013 - I, uzavrel, že ak orgány činné v trestnom konaní vopred disponujú informáciami o páchaní trestnej činnosti, sú povinné postupovať podľa trestno-procesných predpisov, nie podľa zákona č. 171/1993 Z. z., ako tomu bolo v prejednávanej veci.

V doplnení dovolania datovanom 8. októbra 2015 obvinený prostredníctvom obhajcu predložil fotokópiu úradného záznamu z 22. apríla 2008, ktorý mal osvedčovať skutočnosť, že orgány činné v trestnom konaní vopred disponovali informáciou o tom, že páchatelom trestného činu je obvinený, a tiež o mieste

jeho páchania. Podľa obvineného tento dôkazný materiál bol vyšetrovateľom zatajený a nebol doložený do spisu.

Dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. i) Tr. por., teda že rozhodnutie je založené na nesprávnom právnom posúdení zisteného skutku alebo na nesprávnom použití iného hmotnoprávneho ustanovenia, podľa dovolateľa spočíva v tom, že predaj drog viacerým osobám nie je možné právne kvalifikovať podľa § 172 ods. 2 písm. c) Tr. zák. s poukazom na § 138 písm. j) Tr. zák. (závažnejším spôsobom konania na viacerých osobách), keďže by došlo ku kolízii s ustanovením § 38 ods. 1 Tr. zák., podľa ktorého na okolnosť, ktorá je zákonným znakom trestného činu, nemožno prihliadnuť ako na poľahčujúcu okolnosť, priťažujúcu okolnosť, okolnosť, ktorá podmieňuje uloženie trestu pod zákonom ustanovenú dolnú hranicu trestnej sadzby, alebo okolnosť, ktorá podmieňuje použitie vyššej trestnej sadzby. Ustanovenie § 172 ods. 1 Tr. zák. neobsahuje ako znak základnej skutkovej podstaty počet kupujúcich, preto je možné vyvodenie trestnej zodpovednosti podľa odseku 1 tohto ustanovenia aj vtedy, ak dôjde k predaju jednej omamnej látky viacerým spoločným kupujúcim. Predaj drog viacerým osobám je preto zahrnutý už v základnej skutkovej podstate tohto trestného činu a takéto konanie nie je možné podradiť pod kvalifikovanú skutkovú podstatu odseku 2. Navyše podľa dovolateľa výklad slovného spojenia „na viacerých osobách“ jednoznačne smeruje k tomu, že následkom spáchania trestného činu musí dotknutým osobám vzniknúť škoda, k čomu v tomto prípade nedošlo, lebo z výpovedí svedkov vyplýva, že drogu si nestihli aplikovať. Dovolateľ v tejto súvislosti poukázal aj na rozhodnutie najvyššieho súdu sp. zn. 3 Tdo 75/2012, v zmysle ktorého na naplnenie znaku trestného činu ako spáchaného závažnejším spôsobom konania na viacerých osobách by predmetom útoku musel byť človek, čo v tomto prípade nebol.

V súvislosti s uvedeným dovolacím dôvodom obvinený namietal aj použitie kvalifikačného znaku podľa § 138 písm. b) Tr. zák., teda páchanie trestného činu po dlhší čas. Dôvodil tým, že trestný čin nedovolenej výroby omamných a psychotropných látok, jedov alebo prekurzorov, ich držanie a obchodovanie s nimi podľa § 172 Tr. zák. je trvácim trestným činom, pričom doba nepresahujúca jeden rok nemôže byť považovaná za závažnejší spôsob konania, pretože neprekračuje obvyklú dobu jeho páchania.

(Dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. b) Tr. por. nebol obsahovo vymedzený ani dodatočne, preto sa ním dovolací súd nezaoberal.).

V závere dovolateľ navrhol, aby dovolací súd vyslovil porušenie zákona v ustanoveniach, o ktoré sa dovolacie dôvody opierajú, a aby zrušil rozsudky súdov nižšieho stupňa a prikázal okresnému súdu vec znova prerokovať a rozhodnúť v inom zložení senátu, prípadne vec prideliť inému súdu toho istého druhu a stupňa. V prípade dôvodnosti jeho dovolania obvinený navrhol, aby vec rozhodol formou dostatočného trestu prekvalifikovaním do § 172 ods. 1 Tr. zák.

Dovolanie a jeho doplnenia boli v zmysle § 376 Tr. por. zaslané na vyjadrenie ostatným stranám konania.

Prokurátor Okresnej prokuratúry T. podal k dovolaniu a jeho doplneniam samostatné vyjadrenia (vyjadrenie datované 7. apríla 2015, 17. augusta 2015, 28. septembra 2015, 28. októbra 2015, 23. februára 2016). Poukázal na predchádzajúce dovolanie obvineného, ktoré bolo najvyšším súdom odmietnuté. V tejto súvislosti vyslovil názor, že na prejednávanú vec je potrebné analogicky aplikovať § 372 ods. 2 Tr. por. a dovolanie obvineného podľa § 382 písm. d) Tr. por. odmietnuť. K dovolacím námietkam uviedol, že prečítanie výpovede svedka M. L. na hlavnom pojednávaní bolo plne v súlade so zákonom, čo rovnako uzavrel aj odvolací súd. K priebehu pojednávania pred krajským súdom bez prítomnosti obvineného sa vyjadril už najvyšší súd vo svojom prvom rozhodnutí, s ktorým sa prokurátor stotožnil. Skutočnosť, že orgány činné v trestnom konaní vopred disponovali informáciami o trestnej činnosti a jej páchatelovi, podľa prokurátora nezakladá žiaden dovolací dôvod. Vzhľadom na uvedené uzavrel, že dovolacie dôvody nie sú naplnené a alternatívne navrhol dovolanie odmietnuť podľa § 382 písm. c) Tr. por.

Vyjadrenia boli doručené obvinenému a jeho obhajcovi (I. ÚS 355/2015), ktorí sa k nim ďalej nevyjadrili.

Najvyšší súd ako súd dovolací (§ 377 Tr. por.) pred vydaním rozhodnutia o dovolaní skúmal procesné podmienky pre jeho podanie a zistil, že dovolanie je prípustné (§ 368 ods. 1, ods. 2 písm. a), písm. h), § 566 ods. 3 Tr. por.), bolo podané oprávnenou osobou (§ 369 ods. 2 písm. b) Tr. por.), v zákonom stanovenej lehote (§ 370 ods. 1 Tr. por.) a na zákonom určenom mieste (§ 370 ods. 3 Tr. por.). Dovolanie súčasne spĺňa podmienky podľa § 373 ods. 1, ods. 2 Tr. por., ako aj obsahové náležitosti uvedené v § 374 Tr. por.

S poukazom na právny názor pléna Ústavného súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) vyjadrený v uznesení z 22. októbra 2014, sp. zn. PLZ. ÚS 3/2014, podľa ktorého ustanovenie § 372 ods. 2 Tr. por. nemožno analogicky aplikovať na prípady odmietnutia skôr podaného dovolania v tej istej trestnej veci podľa § 382 písm. c) Tr. por., dovolací súd poznamenáva, že obvinený v tomto konaní mohol v rámci zákonnej lehoty opätovne podať dovolanie. Treba však poznamenať, že akceptujúc zásadu ne bis in idem (nie dvakrát o tom istom) nie je možné sa v ďalšom (v poradí druhom) dovolacom konaní zaoberať tými istými vecnými námietkami, ktoré už boli v predchádzajúcom dovolacom konaní s konečnou platnosťou vyriešené a v tomto zmysle predstavujú res iudicata (vec rozhodnutú), por. uznesenie ústavného súdu z 5. marca 1998, sp. zn. I. ÚS 21/98.

Porovnaním obsahu oboch dovolaní (vrátane ich doplnení) dovolací súd zistil, že námietky sú z materiálneho hľadiska odlišné a zhodujú sa len v časti, v ktorej v rámci dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. d) Tr. por. obvinený namietať vykonanie verejného zasadnutia na krajskom súde 17. januára 2012 v jeho neprítomnosti. Uvedenú dovoláciu námietku obvinený oproti predchádzajúcemu dovolaciemu konaniu doplnil o skutočnosť, že verejné zasadnutie bolo otvorené na základe podvodného dokumentu, ktorý mal byť súhlasom obvineného s konaním zasadnutia v jeho neprítomnosti. Vzhľadom k tomu, že otázku (ne)naplnenia uvedeného dovolacieho dôvodu s konečnou platnosťou vyriešil najvyšší súd už vo svojom predchádzajúcom rozhodnutí v tejto veci (uznesenie najvyššieho súdu z 29. januára 2014, sp. zn. I Tdo 62/2013), v ktorom vyslovil, že odvolací súd verejné zasadnutie v neprítomnosti obvineného vykonal po splnení zákonom stanovených podmienok (§ 293 ods. 7 Tr. por.), táto nemôže byť predmetom nového dovolacieho konania a najvyšší súd už túto skutočnosť nebude preskúmať. Vychádzajúc z tohto záveru dodáva, že skutočnosť, že obvinený súhlas s konaním verejného zasadnutia v jeho neprítomnosti nepísal ani nepodpísal, nebola nijakým spôsobom z jeho strany preukázaná. Naopak, z obsahu spisového materiálu vyplýva, že obvinený sa opakovane z neúčasti na verejnom zasadnutí prostredníctvom svojho obhajcu Mgr. Marcela Péliho ospravedlňoval (verejné zasadnutie určené na 8. novembra 2011 a 6. decembra 2011), pričom dôvodom bol jeho zdravotný stav. Tomu korešpondovalo aj zdôvodnenie žiadosti o ospravedlnenie neúčasti na verejnom zasadnutí určenom na 17. januára 2012 doručenej odvolaciemu súdu faxom 17. januára 2012 o 09.00 hod. zo strany obhajcu, ktorého si obvinený sám zvolil, preto nebol dôvod na skúmanie jej hodnovernosti. Dovolací súd navyše poznamenáva, že pokiaľ by bolo tvrdenie obvineného pravdivé, nie je zrejmé, prečo sa na verejné zasadnutie, na ktoré bol súdom riadne predvolaný (predvolanie mu bolo doručené do vlastných rúk 14. decembra 2011), nedostavil a ani iným spôsobom neospravedlnil svoju neúčasť na ňom. Rovnako treba poukázať na to, že túto skutočnosť nenamietal ani v prvom dovolacom konaní, preto sa námietka javí ako dodatočne formulovaná a účelová a dovolací súd ju nepovažuje za opodstatnenú.

Vo vzťahu k ostatným dovolacím námietkam dovolací súd skúmal aj splnenie podmienok podľa § 371 ods. 4 Tr. por.

Podľa § 371 ods. 4 (prvá veta) Tr. por. dôvody podľa odseku 1 písm. a) až g) nemožno použiť, ak táto okolnosť bola tomu, kto podáva dovolanie, známa už v pôvodnom konaní a nenamietal ju najneskôr v konaní pred odvolacím súdom; to neplatí, ak dovolanie podáva minister spravodlivosti.

Dovolanie ako mimoriadny opravný prostriedok predstavuje výrazný zásah do inštitútu právoplatnosti, ktorá v pozícii základnej vlastnosti súdneho rozhodnutia predstavuje jeho nezmeniteľnosť a záväznosť

ako prejavy stability právnych vzťahov a právnej istoty v právnom štáte. Z uvedeného dôvodu je dovolanie určené k náprave výlučne zákonom taxatívne stanovených procesných a hmotnoprávných väd, ktoré by svojím charakterom mohli mať výrazný vplyv na konanie a jeho procesný výsledok a ktoré je preto potrebné odstrániť. Dovolací súd je pri náprave uvedených väd v zásade až poslednou inštanciou, čo znamená, že preskúmava nedostatky, ktoré boli preskúvané už odvolacím súdom a neboli ním napravené, prípadne ním boli spôsobené. Tomu zodpovedá aj obmedzenie možnosti podať dovolanie v prípade, keď neboli využité riadne opravné prostriedky [§ 371 ods. 1 (veta prvá) Tr. por. a contrario, pokiaľ nejde o zákonné výnimky uvedené v tomto ustanovení] a povinnosť namietat' niektoré dovolacie dôvody najneskôr v odvolacom konaní (citované ustanovenie § 371 ods. 4 Tr. por.).

Cieľom ustanovenia § 371 ods. 4 Tr. por. je predísť tomu, aby konanie pred dovolacím súdom slúžilo ako možnosť namietat' stále nové nedostatky, ktoré mohli byť zhojené už v konaní pred súdom nižšieho stupňa. Zákonodarca v tejto súvislosti zrejme predpokladal, že pokiaľ bola namietaná vada dovolateľovi známa už v pôvodnom konaní a tento sa ju nesnažil odstrániť pri prvej možnej príležitosti, nejde o vadu tak závažnú, aby ju bolo potrebné preskúmať v dovolacom konaní a v konečnom dôsledku by mohlo ísť len o špekuláciu dovolateľa smerujúcu k predĺženiu celého konania.

Námietka obvineného uplatnená v rámci dovolacieho dôvodu § 371 ods. 1 písm. d) Tr. por., spočívajúca vo vykonaní hlavného pojednávania v jeho neprítomnosti bez splnenia podmienok podľa § 252 ods. 2 Tr. por., nespĺňa podmienku podľa § 371 ods. 4 Tr. por., keďže nebola uplatnená najneskôr v odvolacom konaní, hoci táto okolnosť mu bola známa už v pôvodnom konaní. Dovolací dôvod takto obsahovo vymedzený preto nemohol obvinený v zmysle § 371 ods. 4 Tr. por. v dovolacom konaní použiť [v tejto súvislosti vid' aj stanovisko trestnoprávneho kolégia z 8. decembra 2015, sp. zn. Tpj 74/2015 (R 11/2016), m. m. uznesenie Ústavného súdu Slovenskej republiky z 15. júna 2016, sp. zn. II. ÚS 499/2016], preto sa ňou dovolací súd meritórne nezaoberal.

Pokiaľ ide o ostatné dovolacie námietky, tieto spĺňajú podmienku podľa § 371 ods. 4 Tr. por.

Podľa § 371 ods. 1 písm. c) Tr. por. dovolanie možno podať, ak zásadným spôsobom bolo porušené právo na obhajobu.

Konštantná judikatúra dovolacieho súdu právo na obhajobu v zmysle citovaného dovolacieho dôvodu chápe ako vytvorenie podmienok pre plné uplatnenie procesných práv obvineného a jeho obhajcu a zákonný postup pri reakcii orgánov činných v trestnom konaní a súdu na uplatnenie každého obhajovacieho práva. O zásadné porušenie tohto práva ide najmä v prípade, keď obvinený nemal v konaní obhajcu, hoci v jeho trestnej veci boli splnené dôvody povinnej obhajoby v zmysle § 37 Tr. por., a zároveň orgány činné v trestnom konaní alebo súd v tomto čase reálne vykonávali úkony trestného konania, ktoré smerovali k vydaniu meritórneho rozhodnutia, prípadne ak ide o iné pochybenie súdu alebo orgánov činných v trestnom konaní, v dôsledku ktorého dôjde k odňatiu alebo znemožneniu riadneho uplatnenia procesných práv obvineného, pričom intenzita takéhoto porušenia musí dosahovať stupeň zásadnosti, teda takéto porušenie musí kardinálnym, kľúčovým spôsobom zasiahnuť do možnosti obvineného uplatniť jeho základné právo brániť sa proti tvrdeniam obžaloby.

Námietka obvineného o tom, že jeho právo na obhajobu bolo porušené tým, že výsluchy svedka M. L. v prípravnom konaní boli vykonané bez prítomnosti jeho obhajcu, nie je opodstatnená.

Z obsahu spisového materiálu z prípravného konania vyplýva, že svedok M. L. bol po začatí trestného stíhania (uznesením vyšetrovateľa Okresného riaditeľstva Policajného zboru v Prievidzi, Úradu justičnej a kriminálnej polície, z 23. apríla 2008, ČVS : ORP-488/OVK-PD-2008) vypočutý dňa 23. apríla 2008 o 22.10 hod. a 24. apríla 2008 o 17.40 hod. (zápisnice o výsluchu č. l. 94 a č. l. 98 pod ČVS : ORP-488/OVK-PD-2008). Následne bol vypočutý po vznesení obvinenia M. C. (uznesením vyšetrovateľa Krajského riaditeľstva Policajného zboru Trenčín, Úradu justičnej a kriminálnej polície, z 24. apríla 2008, ČVS : KRP-36/OVK-TN-2008, pre ďalší čiastkový útok uznesením zo 16. júla 2008) dňa 24. apríla 2008 o 23.10 hod. a 25. apríla 2008 o 12.10 hod. (zápisnice o výsluchu č. l. 103 a č. l. 106 pod ČVS: KRP-

36/OVK-TN-2008). Obhajca JUDr. Gabriel Privitzer bol splnomocnený na zastupovanie družkou obvineného E. L. 24. apríla 2008 (č. l. 51 k ČVS : KRP-36/OVK-TN-2008) po vznesení obvinenia, kedy s poukazom na § 37 ods. 1 písm. c) Tr. por. vznikol aj dôvod povinnej obhajoby. S ohľadom na uvedenú časovú postupnosť sa preto výsluchov svedka M. L. uskutočnených pred vznesením obvinenia, resp. pred udelením plnej moci, obhajca obvineného ani nemohol zúčastniť. Pokiaľ ide o výsluch z 24. apríla 2008 o 23.10 hod., tohto sa obhajca riadne zúčastnil, čo potvrdil svojím podpisom v zápisnici. Zo zápisnice pritom nevyplýva, že by mal námietky či pripomienky k výpovedi svedka, keď tento zotrval na svojich predchádzajúcich výpovediach. Obhajca mal v zmysle § 213 ods. 2 Tr. por. možnosť klásť svedkovi otázky, ktorú však nevyužil. Napokon k výsluchu z 25. apríla 2008 o 12.10 hod. zo zápisnice na č. l. 110 vyplýva, že o ňom bol obhajca vyrozumiený a zároveň ospravedlnený, t. j. na úkon sa nedostavil, čo však nebránilo orgánu činnému v trestnom konaní ho uskutočniť (§ 213 ods. 4 Tr. por.). Vzhľadom na uvedené skutočnosti nemožno konštatovať porušenie práva obvineného na obhajobu z dôvodu neprítomnosti obhajcu na úkonoch, keďže táto nebola spôsobená pochybením orgánov činných v trestnom konaní či ich nezákonným postupom. Dovolací súd osobitne poznamenáva, že v rámci preštudovania vyšetrovacieho spisu 16. septembra 2008, na ktorom bol prítomný obvinený i jeho vtedajší obhajca JUDr. Milan Štúrik, neboli vznesené námietky separátne vo vzťahu k výsluchu svedka M. L. a nebol podaný ani návrh na jeho zopakovanie či doplnenie. Navyše treba podotknúť, že vyjadriť sa k výpovedi tohto svedka (ktorá bola v zmysle § 263 ods. 3 písm. a) Tr. por. prečítaná) mal obvinený možnosť sám i prostredníctvom obhajcu na hlavnom pojednávaní dňa 10. septembra 2010, ktorú sčasti aj využil. Nemožno preto považovať za relevantnú ani námietku týkajúcu sa porušenia zásady kontradiktórnosti konania. V tejto súvislosti dovolací súd opakuje, že Európsky súd pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“) neposudzuje prípustnosť jednotlivých dôkazov, ale to, či konanie ako celok vrátane spôsobu predkladania dôkazov bolo spravodlivé, resp. vedené spravodlivo (Doorson v. Holandsko, rozsudok z 26. marca 1996, Lucá v. Taliansko, rozsudok z 27. februára 2001, Tseber v. Česká republika, rozsudok z 22. novembra 2012, Brzuszczyński v. Poľská republika, rozsudok z 17. septembra 2013). Právo vypočuť alebo dať vypočuť svedka obsiahnuté v čl. 6 ods. 3 písm. d) Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „Dohovor“) ESLP vykladá tak, že predtým, ako môže byť obžalovaný odsúdený, musia byť v zásade všetky dôkazy svedčiace proti nemu vykonané v jeho prítomnosti na verejnom pojednávaní, a to so zameraním na kontradiktórnosť konania. Uvedená zásada má však prípustné výnimky, ktoré môžu byť akceptované pri rešpektovaní práv obhajoby, teda obžalovanému či jeho obhajcovi musí byť daná možnosť zodpovedajúcim a dostatočným spôsobom spochybniť (namietat) a vypočúvať svedkov v jeho neprospech, buď v okamihu ich výpovede, alebo v neskoršom štádiu konania (Al-Khawaja and Tahery v. Spojené kráľovstvo, rozsudok Veľkej komory z 15. decembra 2011, Tseber v. Česká republika, rozsudok z 22. novembra 2012, Brzuszczyński v. Poľská republika, rozsudok zo 17. septembra 2013), čo v prejednávanej veci bolo splnené.

Dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. c) Tr. por. teda naplnený nebol.

Podľa § 371 ods. 1 písm. g) Tr. por. dovolanie možno podať, ak rozhodnutie je založené na dôkazoch, ktoré neboli súdom vykonané zákonným spôsobom.

Dôvod dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. g) Tr. por. sa vzťahuje k najdôležitejšej fáze trestného konania, k dokazovaniu. Týka sa predovšetkým vykonávania dôkazov súdom, ale zahŕňa aj predchádzajúce dve štádiá dokazovania (vyhľadávanie a zabezpečovanie), lebo dôkazy zadovážené v rozpore so zákonom, eventuálne získané nezákonným donútením alebo hrozbou, nie sú v trestnom konaní použiteľné a hodnotiteľné. V rámci uvedeného dovolacieho dôvodu sa preto skúma predovšetkým postup orgánov činných v trestnom konaní a súdu pri získavaní a vykonávaní tých dôkazov, ktoré slúžili ako podklad pre rozhodnutie vo veci. Pokiaľ ide o porušenie zákona, v tejto súvislosti už najvyšší súd stabilne v rámci svojej rozhodovacej činnosti zdôraznil, že také porušenie by malo svojou povahou a závažnosťou zodpovedať porušeniu práva na spravodlivý proces v zmysle čl. 6 Dohovoru, čomu napokon zodpovedá i samotná povaha dovolania ako mimoriadneho opravného prostriedku. Z uvedeného potom logicky vyplýva, že nesprávny procesný postup súdu pri vykonávaní dôkazov môže byť úspešným dovolacím dôvodom len vtedy, ak mal negatívny materiálny dopad na

práva obvineného.

Po preskúmaní uvedených námietok, s ohľadom na obsah spisového materiálu, dovolací súd dospel k záveru, že ani dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. g) Tr. por. nebol naplnený. Jednotlivé dôkazy, o ktoré súd oprel výroky o vine a treste u obvineného, boli zabezpečené a vykonané v súlade s Trestným poriadkom a v súlade so zásadami trestného konania tak vo fáze prípravného, ako i súdneho konania.

Úkony v rámci prípravného konania boli realizované plynule, v krátkej časovej nadväznosti tak, aby bol zabezpečený účel trestného konania. Prebiehali v troch etapách: pred začatím trestného stíhania, kedy boli vykonávané v zmysle zákona č. 171/1993 Z. z. (najmä zaistenie vecí a predvedenie osôb podľa § 17 a § 21 tohto zákona), po jeho začatí (v tomto štádiu došlo k prevzatíu zaistených vecí podľa § 92 ods. 1 Tr. por., k výsluchu svedkov i k vykonaniu namietanej domovej prehliadky podľa § 100 ods. 1 Tr. por., a iných úkonov) a po vznesení obvinenia (najmä opakovaný výsluch obvineného a kľúčových svedkov), keď už orgány činné v trestnom konaní postupovali taktiež podľa Trestného poriadku. Úkony pred a po začatí trestného stíhania sa dátumovo prelínajú 23. apríla 2008, kedy sa stal aj samotný skutok, resp. jeho jednotlivé čiastkové útoky, pričom k vzneseniu obvinenia došlo následne 24. apríla 2008. Z obsahu spisového materiálu, ktorý mal dovolací súd k dispozícii, nevyplýva, že by konajúce orgány vopred disponovali informáciami, na základe ktorých by bolo možné začať trestné stíhanie a realizovať jednotlivé úkony podľa Trestného poriadku skôr, než k tomu v prejednávanej veci došlo, resp. nevyplýva z neho ani to, že by vo vzťahu k obvinenému vyvíjali činnosť, ktorú by bolo možné označiť ako neoprávnené sledovanie. Takáto skutočnosť nie je zrejماً dokonca ani z úradného záznamu predloženého obvineným v dovolacom konaní, ktorý je datovaný 22. apríla 2008, teda deň pred začatím trestného stíhania [vo vzťahu ku ktorému dovolací súd podotýka, že takýto dôkaz, ktorého hodnovernosť nemožno overiť, a ktorý sa javí ako dôkazom novým, by ani nebolo možné v dovolacom konaní úspešne uplatniť s ohľadom na viazanosť dovolacieho súdu ustáleným skutkovým stavom (§ 371 ods. 1 písm. i) veta za bodkočiarkou Tr. por.)]. Sledovaním osoby a vecí sa v zmysle § 113 ods. 1 Tr. por. rozumie získavanie informácií o pohybe a činnosti osoby alebo pohybe vecí a vykonáva sa utajovaným spôsobom. Ide teda o činnosť zahŕňajúcu relatívne dlhší časový úsek a majúcu určitú intenzitu s konkrétnym zameraním na osoby či veci, čomu v prejednávanej veci obsah spisu nenasvedčuje. I judikatúra najvyššieho súdu citovaná obvineným v dovolaní (konkrétne R 47/2013 - I) pojednáva o disponovaní informáciami „v dostatočnom časovom predstihu“, pričom aj táto pripúšťa, že ak poznatky o trestnej činnosti nie sú polícii dostatočne vopred známe, môže byť výsledok zákonného postupu pri služobnom zákroku podľa zákona č. 171/1993 Z. z. dôkazom v trestnom konaní.

Podľa § 371 ods. 1 písm. i) Tr. por. dovolanie možno podať, ak rozhodnutie je založené na nesprávnom právnom posúdení zisteného skutku alebo na nesprávnom použití iného hmotnoprávneho ustanovenia; správnosť a úplnosť zisteného skutku však dovolací súd nemôže skúmať a meniť.

Nesprávnym právnym posúdením zisteného skutku a použitie iného hmotnoprávneho ustanovenia je pochybenie súdu pri aplikácii práva na skutok, ktorý bol zistený a v potrebnom rozsahu objasnený, a to v takej intenzite, že to zásadne ovplyvnilo postavenie obvineného (a contrario § 371 ods. 5 Tr. por.). O nesprávnu právnú aplikáciu ide najmä vtedy, ak bol skutok v napadnutom rozhodnutí kvalifikovaný ako trestný čin, hoci o trestný čin nešlo, alebo ak išlo o iný trestný čin, než ten, ktorý sa nachádza v právnej vete napadnutého rozhodnutia, teda ak skutok ustálený súdmi v pôvodnom konaní bol subsumovaný pod nesprávnu skutkovú podstatu trestného činu upravenú v Trestnom zákone, pričom takáto nesprávna subsumpcia bola v neprospech obvineného. V tejto súvislosti však treba podotknúť, že dovolací súd pri preskúmaní uvedeného dovolacieho dôvodu nie je oprávnený preskúmať správnosť a úplnosť zisteného skutku, čo je explicitne vyjadrené i v ustanovení § 371 ods. 1 písm. i) veta za bodkočiarkou Tr. por.

Po preskúmaní veci z hľadiska uvedeného dovolacieho dôvodu dovolací súd nezistil také pochybenia, ktoré by znamenali jeho naplnenie. Z vymedzenia skutku tak, ako bol ustálený súdom prvého stupňa, je jednoznačné, že tento je obzvlášť závažným zločinom nedovolennej výroby omamných a psychotropných látok, jedov alebo prekurzorov, ich držanie a obchodovanie s nimi podľa § 172 ods. 1 písm. c), ods. 2

písm. c) Tr. zák., s poukazom na § 138 písm. b), písm. j) Tr. zák., a že obvinený naplnil jeho skutkovú podstatu, ako je vymedzená v Trestnom zákone, teda k nesprávnej aplikácii práva zo strany súdov nedošlo.

Pokiaľ ide o kvalifikačný znak podľa § 138 písm. j) Tr. zák., teda že trestný čin bol spáchaný na viacerých osobách, tento bol rovnako v prejednávanej veci správne aplikovaný a zahrnutý do právnej kvalifikácie. Dovolací súd v tejto súvislosti poukazuje na judikatúru najvyššieho súdu, ktorou bola otázka jeho použiteľnosti už vyriešená (R 15/2015 bod. I.) a podľa ktorej pri trestnom čine podľa § 172 Tr. zák. je čin spáchaný na osobe, ak páchatel omamnú látku, psychotropnú látku, jed alebo prekursor zabezpečil niektorým zo spôsobov uvedených v odseku 1 písm. a) až c) tohto ustanovenia (napr. doviezol, kúpil, zadovážil alebo predal) od inej osoby alebo inej osobe, na jej vlastné použitie alebo na ďalšiu distribúciu a ktorá teda nie je poškodeným. Od tohto sa potom odvíja posúdenie znaku „na chránenej osobe“ v zmysle § 139 ods. 1, a § 172 ods. 2 písm. d) Tr. zák. a „na viacerých osobách“ v zmysle § 138 písm. j) a § 172 ods. 2 písm. c) Tr. zák. Neobstoí preto názor dovolateľa, že použitie tohto kvalifikačného znaku vylučuje ustanovenie § 38 ods. 1 Tr. zák., pretože tento už je súčasťou základnej skutkovej podstaty podľa § 172 ods. 1 Tr. zák. Pokiaľ dovolateľ v uvedenej súvislosti citoval rozsudok najvyššieho súdu z 22. mája 2013, sp. zn. 3 Tdo 75/2012, treba uviesť, že tento sa týkal trestných činov proti majetku a navyše bol prekonaný stanoviskom trestnoprávneho kolégia najvyššieho súdu z 9. decembra 2014, sp. zn. Tpj 69/2014 (R 13/2015).

K námietke obvineného týkajúcej sa právnej kvalifikácie skutku podľa § 172 ods. 2 písm. c) Tr. zák. v spojení s § 138 písm. b) Tr. zák., teda páchania trestného činu po dlhší čas, treba uviesť, že tento kvalifikačný znak nebol zákonodarcom v rámci Trestného zákona zadefinovaný. Už z jeho gramatického výkladu však možno vyvodíť, že musí ísť o tak dlhý čas, ktorý jednak prekračuje inak obvyklý čas páchania konkrétnej trestnej činnosti (tzv. kvantitatívna stránka), jednak by použitie základnej skutkovej podstaty konkrétneho trestného činu dostatočne nevystihovalo závažnosť spôsobu konania konkrétneho páchatel'a (tzv. kvalitatívna stránka). Tento znak je preto treba posudzovať individuálne v každom konkrétnom prípade, s ohľadom na všetky jeho okolnosti. Páchanie trestného činu po dlhší čas spravidla znamená pokračovanie v trestnej činnosti po dobu viacerých mesiacov, súdnou praxou ustálenou na 6 mesiacov. Pokiaľ ide o trestný čin nedovolenej výroby omamných a psychotropných látok, jedov alebo prekursorov, ich držanie a obchodovanie s nimi podľa § 172 ods. 2 písm. c) Tr. zák., v rámci judikatúry sa táto doba u páchatel'ov, ktorí sú sami konzumentmi takýchto látok, judikovala na jeden rok (R 13/2012). Rozlišovanie páchatel'ov, ktorí sú sami užívateľmi drogy, a páchatel'ov, ktorí sú tzv. dealeri, teda tí, ktorí tieto najmä distribuujú ďalej konečným spotrebiteľom, má svoj význam. V prípade prvej skupiny, s ohľadom na jej špecifickosť, keď páchatel' je sám osobou závislou a zbaviť sa takejto závislosti bez adekvátnej lekárskej pomoci je veľmi náročné až nemožné, pričom čas liečenia sa pohybuje v rozpätí i niekoľko desiatok mesiacov, je táto doba dlhšia. U páchatel'a, ktorý je dealerom (prípadne i sám drogy užíva), postačí na naplnenie tohto kvalifikačného znaku aj kratšia doba (por. aj uznesenie najvyššieho súdu z 8. júla 2014, sp. zn. 2 Tdo 35/2014).

Predmetom tohto dovolacieho konania je skutok, ktorého objektívna stránka spočíva v neoprávnenom predaji omamných a psychotropných látok, jedov alebo prekursorov viacerým osobám v časovom rozpätí od septembra 2007 do apríla 2008, teda znak kvalifikovanej skutkovej podstaty prejednávaneho trestného činu, spočívajúci v jeho páchaní po dlhší čas, bol naplnený. Námietka obvineného v tomto smere neobstoí.

Ani dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. i) Tr. por. naplnený nebol.

Na základe vyjadreného najvyšší súd dospel k záveru, že v rozsahu námietok obvineného nie sú splnené dôvody dovolania podľa § 371 Tr. por., a preto ho podľa § 382 písm. c) Tr. por. na neverejnom zasadnutí ako nedôvodné odmietol.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu opravný prostriedok nie je prípustný.